

ÚJ KÖZIGAZGATÁSI KÉPZÉSI PROGRAMOK

Tanuló vezetők

Évente 75 ezer hallgató fordul meg a Kormányzati Szolgáltató Központ (KSZK) különféle tanfolyamain. Az intézet oroszánrészt vállal a magyar EU-elnökség előkészítésében is.

Olyan köztisztviselői réteget szeretnénk kinevelni, amely alkalmas a reformok végrehajtására, a következő generációknak szükséges tudás átadására, és közben képes ellenállni a politikai hullámverésnek is. Nagyon

jó embereket találtunk, s főleg a fiatalok megérdemlik, hogy távlatok nyíljanak előttük” – mondta a HVG-nek Teplán István, a Kormányzati Szolgáltató Központ (KSZK) főigazgatója. A szakember, aki annak is köszönhette kinevezését, hogy

részt vett a Közép-európai Egyetem (CEU) 1991-es megalapításában, majd másfél évtizedig vezető tisztséget töltött be ott, két éve vette át a KSZK irányítását, az EU-tagállamokban működő hasonló intézményekről, azok közül is elsősorban a francia École Nationale d'Administrationról (ENA) vesz példát.

A magyar intézet a többi EU-s intézethez képest több tekintetben is előbbre jár, élvezi ugyanis a későn jövők azon előnyét, hogy nem mindig követik el az úttörők hibáit. Az egyik ilyen terület a közigazgatási vezetők kiválasztása. A KSZK feladata ugyanis, hogy vezetésre alkalmas emberek kerüljenek az állami hivatalok nem politikai jellegű, irányítói állásaiba. „A magánszektorban alkalmazott kiválasztási módszerek itt is jók, a hosszas eljárás és zsúrizás után egy-egy posztra összeállított négy-tíz fős listára tényleg vezetésre alkalmas személyek kerülnek fel. A végső döntést azonban az állás kiírójának kell meghoznia, hiszen mi nem a szakmai tudást, hanem az irányítói kvalitásokat mérjük” – magyarázta a főigazgató. Az utóbbi időben érezhetően nő az érdeklődés az állások iránt, akad, amikor húszszoros a túljelentkezés. A KSZK kiválasztásban betöltött szerepét növeli, hogy ha az Országgyűlés is úgy dönt, várhatóan júliusban lép életbe az a törvény, amelynek értelmében csak azok vállalhatnak munkát a közigazgatásban – még az alsó szinteken is –, akik előbb leteszik az alkalmasságot felmérő versenyvizsgát. A központ emellett üzemelteti a kozigallas.hu internetes honlapot, amelyen a munkaadók meghirdetik az összes megüresedett közigazgatási állást.

Tavaly 75 ezer ember vett részt a KSZK által szervezett ingyenes továbbképzésekben. Az intézet az „új műsorhoz új férfi kell” elvet követi, azaz nincs állandó oktatói gárdája, a különféle programokat a magyar egyetemekkel – például a Corvinnal, a Budapesti Műszaki Egyetemmel vagy az ELTE-vel –, illetve az EU-s társintézményekkel együttműködve bonyolítja le. A KSZK éves költségvetése 2-3 millió euró körüli, ám tavaly – a különféle pályázatoknak köszönhetően – a 20 millió eurót is elérte a programok összértéke.

A szakmai és nyelvi képzésben való részvétellel a KSZK – a Külügyminisztérium mellett – jelentős részt vállal a 2011-es magyar EU-s elnökség előkészítésében is: az intézet 1500 ember oktatását szervezi. „Nagyon komoly feladat lesz, hiszen új tagállamként készülünk az első elnök-

A francia példa

Valéry Giscard d'Estaing és Jacques Chirac, Franciaország egykori államfői. Lionel Jospin, Laurent Fabius, Dominique de Villepin, Michel Rocard és Alain Juppé, volt miniszterelnökök. Jacques Attali, az EBRD első elnöke, Michel Camdessus, az IMF volt ügyvezető igazgatója, illetve Pascal Lamy, a Kereskedelmi Világszervezet vezérigazgatója. A felsorolt közismert személyiségek közös jellemzője, hogy mindannyian elvégezték a talán legrangosabb franciaországi vezetőképző akadémiát, az École Nationale d'Administration (ENA).

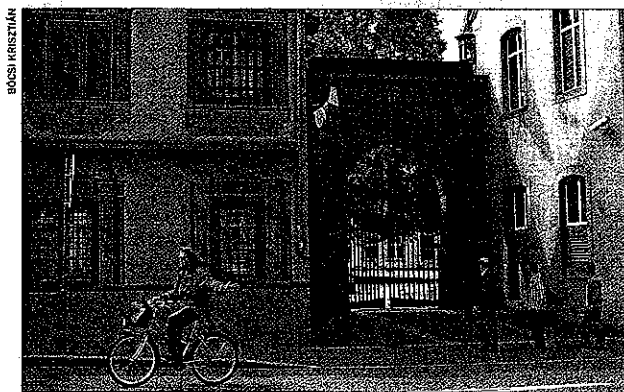
A magas rangú közhivatalnokok képzésére szakosodott, Párizsból menet

klasszikus, 27 hónapból álló főkurzusát közel 6 ezer francia és 3 ezer külföldi végezte el, miközben évente ezrek járják ki a rövidebb, néhány hónapos továbbképző tanfolyamokat. Az első magyar hallgató Széplaki-Nagy Gábor, a Legfelsőbb Bíróság elnöki kabinetirodájának jelenlegi vezetője volt, aki 1990-ben kezdte meg tanulmányait az intézetben.

Az ENA híresen nehéz felvételi vizsgával szűri meg a jelentkezőket. A leendő hallgatóknak írásban kell beszámolniuk jogi, közgazdasági, illetve általános ismereteikről, a szóbeli pedig pszichikai alkalmassági tesztből, valamint idegennyelv-ismeretből áll. A felvételi talán

legnehezebb része mégis az a 45 perces szóbeli elbeszélgetés (Grand Oral), amelynek során a felvételiztetők mindenféle, akár személyes kérdéseket is feltehetnek a jelentkezőnek. A tanárok döntő többsége nincs állandó állásban, az ENA a különféle oktatási programok megindításakor dönti el, kik lesznek az adott évben a oktatók.

A végzősök közül csak minden tizedik lépett a politika színpadára, az ENA-sok többsége megmaradt a közigazgatásban, illetve az üzleti életben talált állást magának. Az intézet élén 2007 óta Bernard Boucault áll, aki az 1975-ös osztály tagjaként járta ki az akadémiát.

Az ENA strasbourggi központja. Bejárat a hatalomba

közben Strasbourgba átköltöztetett intézet megalapítását Charles de Gaulle francia államfő rendelte el 1945-ben, közvetlenül a második világháború vége után. Célja az volt, hogy demokratikusabbá és átláthatóvá tegye a közhivatalnokok kiválasztását és oktatását. Az ENA

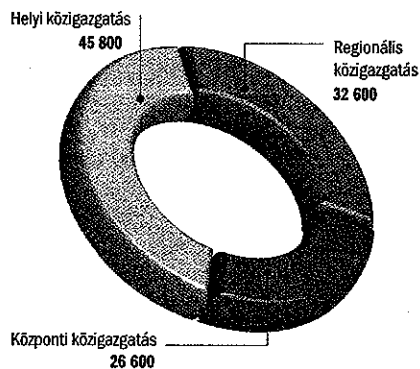
Teplán István KSKZ-főigazgató. Feiülnézetből

ségre. Míg a szlovénok elérték kitűzött céljaikat, a cseh elnökség idején akadtak problémák” – vélekedett a főigazgató.

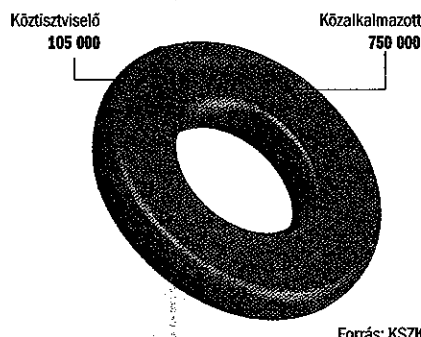
Bővíteni igyekszik tevékenységi körét a KSKZ. Az egyik legfontosabb elképzelés a tapasztalt és magas rangú hivatalnokoknak szánt Executive Management in Public Administration (EMPA) képzés beindítása. Az egyetemi partnerekkel együtt tervezett oktatás másfél évig tart majd, és a köztisztviselők munka mellett vennének részt a kurzuson. A fiatalokra is gondol a KSKZ: olyan európai ösztöndíjprogramot készít elő az egyetemek utolsó éves hallgatóinak, amely elsősorban a közigazgatás gyakorlati tudnivalóit adná át az érdeklődőknek. „Nem csupán a közigazgatás iránt érdeklődőknek szól a program, várjuk a privát vállalatok felé kacsingatókat is. Akkor lehet ugyanis a legjobb eredményt elérni, ha együttműködés alakul ki a közigazgatás és az üzleti élet között” – magyarázta Teplán István.

A központ ugyanakkor nem kíván egyetemmé válni, mivel mindenképpen meg akarja őrizni rugalmasságát. A képzések ingyenessége azonban valószínűleg meg fog szűnni, hiszen az európai gyakorlat is az, hogy a közalkalmazottak részt vállalnak a saját előmenetelük szempontjából fontos képzések finanszírozásában. Most még az a cél, hogy jól képzetté váljon a magyar tisztségviselői kar, ráadásul a „beiskolázottak” a jelenle-

A köztisztviselők megoszlása, 2008

A közszférában dolgozók megoszlása, 2008

Forrás: KSKZ

gi fizetésekből aligha tudnák kigazdálkodni a tanfolyamok valós árát.

Az EMPA-program és a fiataloknak szánt ösztöndíjak csökkenthetik azt a bizonytalanságot, amely jelenleg áthatja a választásokat igencsak megérező köztisztviselői kart. „A mi munkánkat nem feltétlenül nehezíti ugyan, hogy a kormányváltások után szinte a portásig lecserélik a köztisztviselőket, ám az ország helyzetét igen-

csak rontja ez a gyakorlat” – vélte Teplán. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a több „söprést” túlélő intézményekben csak az igazán elhivatottak, illetve a kevésbé tehetségesek maradtak, a legjobb teljesítményűek viszont elmenekültek a bizonytalanság elől. S akik kitartanak, azok is meghúzódnak: nem azonosulnak a feladatokkal, elvesztik kreativitásukat, és túlélő üzemmódba kapcsolnak. NÉMETH ANDRÁS

rábbi jogász-mérnök és jogász-közgazdász szakok összevonásából született.

Pedig Miskolcon nagyon igyekeznek: nem csak jogászoknak, sőt nem csak diplomásoknak szerveznek továbbképzéseket. A mediátorképzésre például diplomával még nem rendelkező hallgatókat is felvesznek. A közelmúltban akkreditált és most először induló foglalkoztatási, rehabilitációs jogi tanácsadó képzésre jelentkező első harminc hallgató – féléven-